

# 2015

## Samen werken aan verzuimoplossingen.

» Verzuimrapport 2015



**SAZAS**

dé verzuimspecialist





## Verzuimrapport

# Inleiding.

**V**oor u ligt het verzuimrapport over het kalenderjaar 2015. In dit rapport vindt u de kengetallen van het ziekteverzuim van de agrarische en groene sectoren.

### Doel

De verzuimanalyse heeft als doel trends te ontdekken, zodat tijdig actie genomen kan worden op de juiste onderwerpen.

### Resultaat

SAZAS geeft jaarlijks de verzuimrapportage over de sector agrarisch en groen uit. Dit onderzoek wordt

uitgevoerd onder SAZAS verzekerden die ook verzuimbegeleiding hebben. De ketenaanpak die bestaat uit preventie-verzekeren-verzuimbegeleiding en re-integratie zorgt ervoor dat het ziekteverzuim lager is. De sector Land- en Tuinbouw valt in Nederland op om zijn lage verzuimpercentage.

» Kijk voor tips om verzuim te voorkomen en te verminderen op onze website [www.sazas.nl](http://www.sazas.nl).

# Facts & Figures 2015

---

SAZAS helpt bedrijven verzuim te verminderen en te voorkomen. Door jaarlijks verzuim in beeld te brengen kunnen we beter inspelen op trends en ontwikkelingen met als doel de agrarische en groene sector gezond te houden.



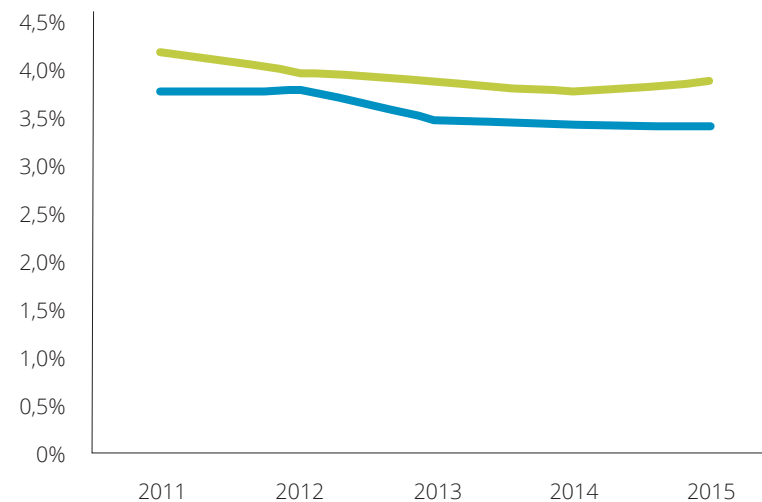
# Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage is het percentage **werkbare dagen**, dat verloren is gegaan vanwege ziekteverzuim.

	2012	2013	2014	2015
Agrarische sector 1e ziektejaar	3,12%	2,87%	2,89%	2,87%
Agrarische sector 2e ziektejaar	0,70%	0,62%	0,55%	0,56%
Agrarisch totaal (SAZAS deelnemers)	3,82%	3,49%	3,44%	3,43%
Nederland 1e en 2e ziektejaar	4,0%	3,9%	3,8%	3,9%

**Figuur 1** toont het eerste- en tweedejaars ziekteverzuimpercentage in de agrarische en groene sectoren over 2015. Cijfers berekend volgens de CBS-standaard.

Bron: CBS / Jaarenquête Ziekteverzuim en Kwartaalenquête Ziekteverzuim.  
CBS neemt ziekteverzuim waar op basis van een steekproef.



**Figuur 2** toont het verzuimpercentage agrarische sector t.o.v. Nederland

— Agrarische sector eerste en tweede ziektejaar — Nederland eerste en tweede ziektejaar

# 3,43%

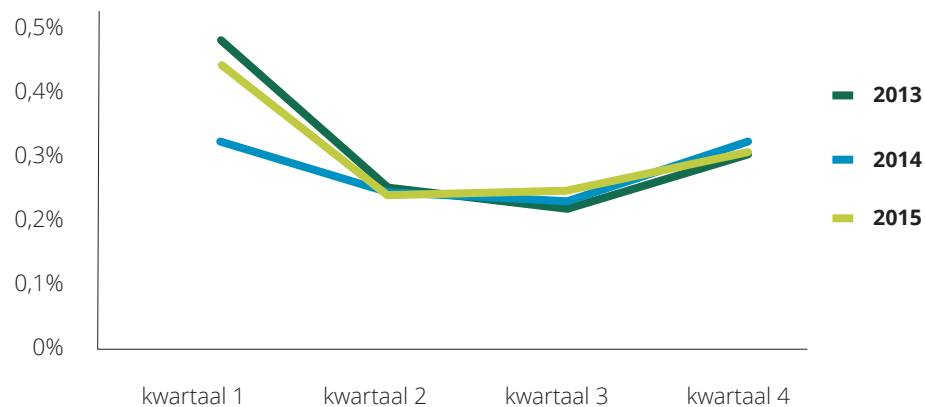
Het verzuimpercentage is nagenoeg gelijk t.o.v. 2014

» Het ziekteverzuim van bedrijven die bij SAZAS aangesloten zijn is **laag in vergelijking met andere sectoren in Nederland.**



# Nog steeds een laag aantal Ziekmeldingen

**D**e meldingsfrequentie (MF), ook wel verzuimfrequentie genoemd, is het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer.



**Figuur 3** De meldingsfrequentie is laag, maar valt in 2015 als gevolg van de griepgolf in het eerste kwartaal, hoger uit ten opzichte van het jaar 2014. Vanaf het tweede kwartaal stabiliseerde de meldingsfrequentie. De meldingsfrequentie stijgt in de wintermaanden en daalt in de zomermaanden.



De meldingsfrequentie ligt in de agrarische sector waarschijnlijk hoger omdat **niet alle ziektegevallen door worden gegeven**.



**0,26%**

Meldingsfrequentie 2014

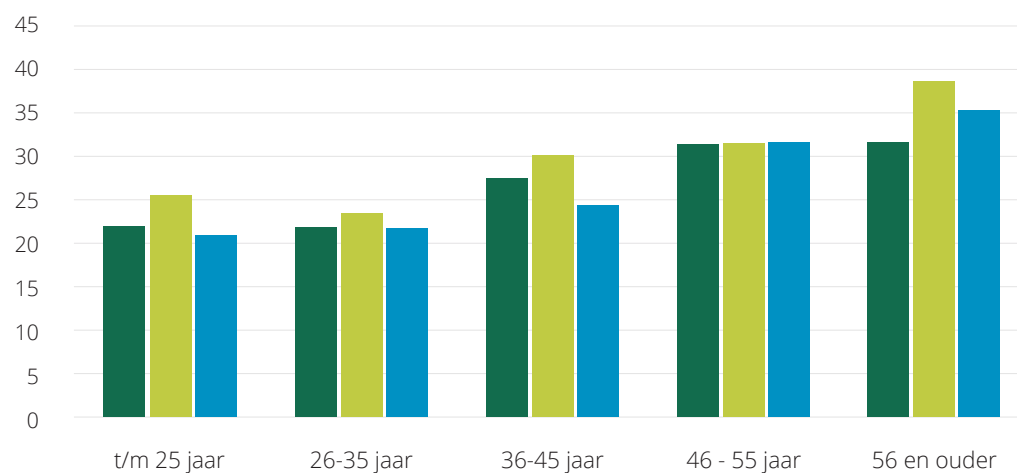
**0,28%**

Meldingsfrequentie 2015

# Ziekte duur



**D**e gemiddelde ziekte duur in het eerste ziektejaar is in 2015 met **2,5 kalenderdagen gedaald** ten opzichte van het jaar daarvoor.



**Figuur 4** Ziekte duur naar leeftijd in het eerste ziektejaar. Het betreft hier de beëindigde ziektegevallen.

## Wat zie je in de grafiek?

De totale verzuimduur (eerste plus tweede ziektejaar) van de afgeronde verzuimgevallen komt uit op een gemiddelde van **44 kalenderdagen** (In 2014 waren dit er 47 en in 2013 46,5).

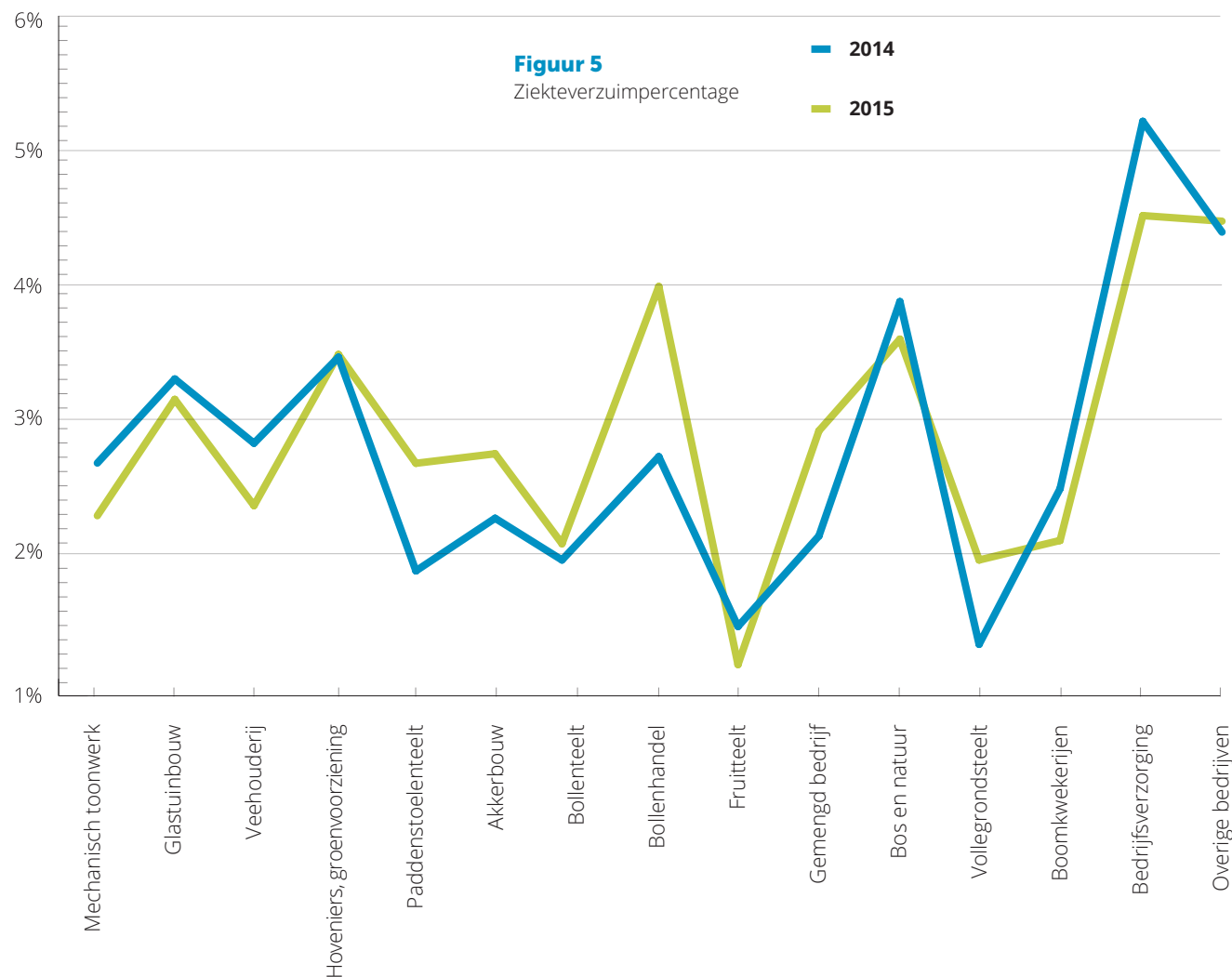
### Verzuimduur

Inclusief deelherstel komt de gemiddelde verzuimduur over het eerste plus tweede ziektejaar uit op **38 kalenderdagen** (in 2014 waren dit er 41 en in 2013 36,9). Het betreft hier een daling van 3 kalenderdagen ten opzichte van de gemiddelde verzuimduur in 2014.

De gemiddelde ziekte duur in het eerste ziektejaar daalt in bijna elke leeftijdscategorie. In het eerste kwartaal 2015 waren er **veel kortdurende griepgevallen** waardoor de gemiddelde verzuimduur automatisch korter uitviel. Hoe ouder de werknemer, hoe langer de verzuimduur. De gemiddelde ziekte duur in het jaar 2015 komt enigszins overeen met die van het jaar 2013 waarin eveneens een **griepgolf** heeft plaatsgevonden.

# Verzuim per agrarische bedrijfstak

Totaal is het eerstejaars ziekteverzuimpercentage in 2015 iets gezakt. Namelijk van 2,89% (2014) naar 2,87% (2015).



# 1,23 %

**De fruitteelt** heeft het laagste verzuimpercentage in 2015.

De meldingsfrequentie in de sectoren Bedrijfsverzorging en Bos en Natuur is nagenoeg **2x het gemiddelde**.

# 4,57 %

**De bedrijfsverzorging** heeft het hoogste verzuimpercentage in 2015.

# Verzuim naar grootte van het bedrijf

**D**e schaalvergroting zet door in de agrarische en groene sector.

## Ontwikkeling

De trend van schaalvergroting zet zich stevig door in het gehele agrocomplex aldus het rapport "De agrarische sector in Nederland naar 2020" (WUR). Deze ontwikkeling kan in de toekomst invloed hebben op het ziekteverzuim omdat hoe groter het bedrijf hoe hoger het verzuim. Dit is ook een landelijk beeld in andere sectoren. Een verklaring voor het lagere verzuim in de kleinere bedrijven wordt gezocht in sociale controle, binding met het bedrijf, variatie van het werk. Daarentegen hebben grotere bedrijven meer mogelijkheden om werknemers aangepast werk aan

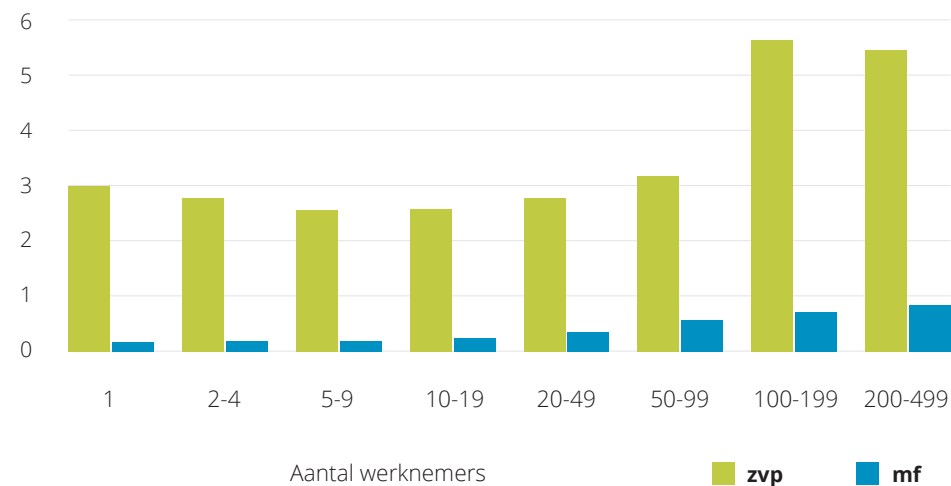
te bieden waardoor terugkeer naar werk na een ziekte gemakkelijker kan plaatsvinden.

## Verzuim onder de duim

Bedrijven met een structureel hoog verzuim werden uitgenodigd om deel te nemen aan het project 'Verzuim onder de Duim'. Het hoogste punt van figuur 5 is in 2015 5,7%. Dit lag in 2014 op 5,9% en in 2013 op 5,9%. Deze bedrijven krijgen extra aandacht vanuit SAZAS in de vorm van analyse ziekteverzuim, overleg en advisering.



Het hoogste punt van het ziekteverzuimpercentage is in 2015 **5,7%**. Dit lag in 2014 en 2013 allebei op **5,9%**.



**Figuur 6** Ziekteverzuimpercentage eerste ziektejaar en meldingsfrequentie naar grootte van het bedrijf in 2015. Berekening op basis van het gemiddeld aantal werknemers. De CBS-indeling naar bedrijfsgrootte is gehanteerd.



# Verzuim naar ziektebeeld

**H**et ziektebeeld gaat over de klachten waarmee iemand zich ziek meldt. Ook dat verandert door de jaren heen. Hoe is dat in onze sector?

## Re-integratie

Kortdurend verzuim komt doorgaans niet bij de bedrijfsarts maar bij de re-integratieadviseur en krijgt daarvoor geen diagnosecode. Het gaat niet om een onderlinge verhouding van de ziektebeelden maar om het aantal ziektedagen dat elke diagnose heeft gekost. Klachten aan rug en ledematen bepalen voor 41,4% het totale verzuim en blijven de belangrijkste diagnose categorie. (2014: 43,8% en 2013: 41,2%). In figuur 6 wordt uitgebeeld wat het aandeel is van elke diagnose groep aan het ziekteverzuimpercentage.

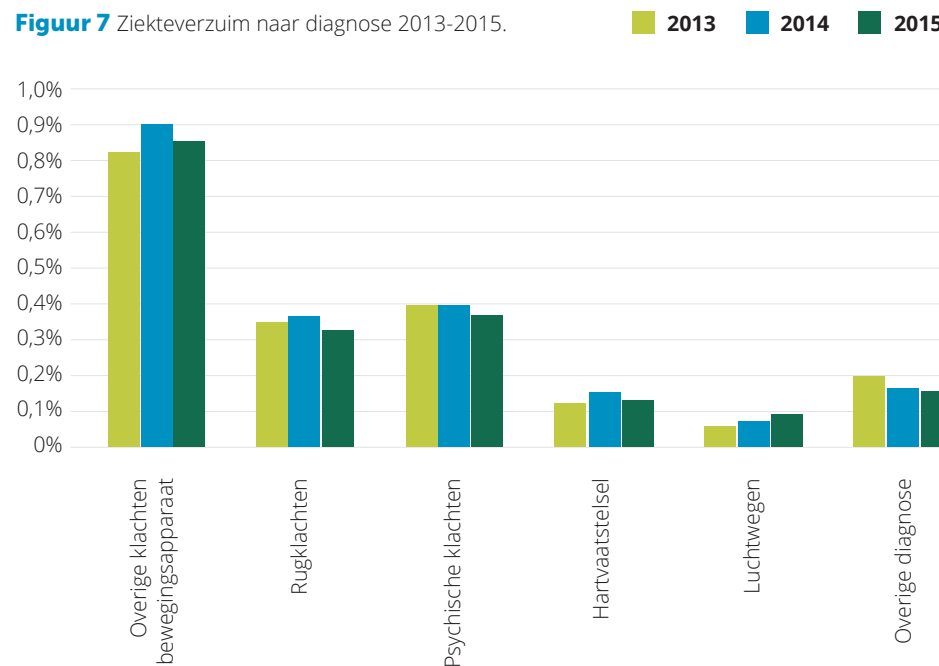
## Lichamelijke klachten

41,4% van alle ziektedagen in het eerste ziektejaar hebben te maken met klachten aan rug en ledematen. Dit onderstreept het belang van het tijdig inzetten van ergonomische hulpmiddelen, het doorbreken van het machogedrag bij zwaar lichamelijk werk, het bewust maken van jonge medewerkers, het motiveren van middenkader om toe te zien op naleving, het belang van voorlichting en van het gericht werkplekonderzoek en -advies op het moment dat fysieke klachten de oorzaak zijn van het (dreigend) verzuim.



41,4% van alle ziektedagen hebben te maken met klachten aan rug en ledematen. Ergonomische hulpmiddelen zijn daarom erg belangrijk.

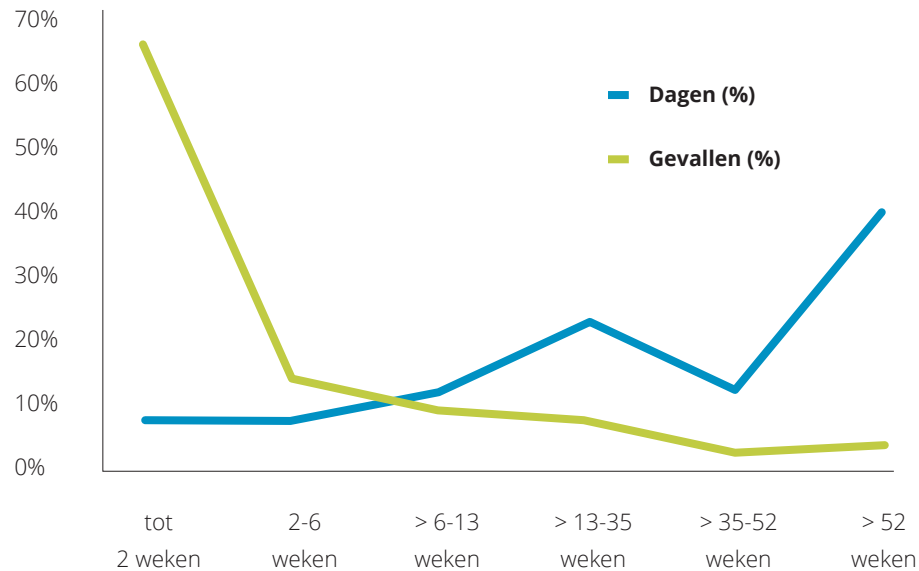
**Figuur 7** Ziekteverzuim naar diagnose 2013-2015.



Kort- en langdurig

# Ziekteverzuim

**E**en relatief kleine groep bepaalt een groot deel van de verzuimdagen. Van belang is daar veel begeleiding en re-integratie mogelijkheden in te zetten. Een groot deel van de werknemers herstelt binnen 6 weken.



**Figuur 8** Percentage kort en langdurig verzuim in 2015

**2,8 %**

van de ziektegevallen is langer dan 1 jaar arbeidsongeschikt.

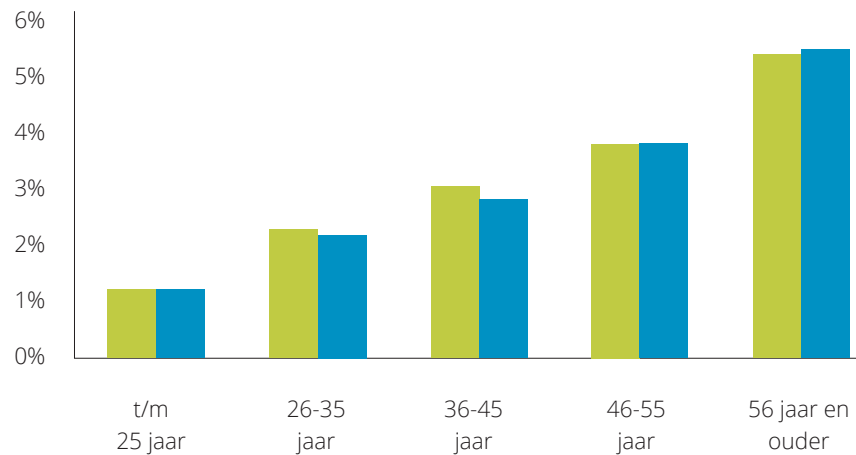
**11,5 %**

van alle ziektegevallen duurde langer dan 13 weken en maakten samen 73,9% van alle verzuimdagen uit.



# Verzuim naar leeftijd

Het hoogste ziekteverzuimpercentage is te vinden in de leeftijdscategorie vanaf 56 jaar en ouder (5,5%). In verband met de noodzaak om langer door te werken wordt aandacht voor vitaliteit, ergonomie, leeftijdsbewust personeelsbeleid en duurzaam werken steeds belangrijker.



**Figuur 9** Eerstejaars ziekteverzuimpercentage naar leeftijd in 2014 en 2015

■ 2014 ■ 2015

## Gemiddelde leeftijd stijgt

Van alle werknemers is in 2015 13% van de werknemers 56 jaar en ouder. In 2014 was dat 12,1% en in 2013 bedroeg dat 11,4%. De gemiddelde leeftijd van bij SAZAS verzekerde werknemers stijgt daarom gestaag en was in 2011 37,1 jaar, in 2012 37,4 jaar, in 2013 37,9 jaar en in 2014 38,3 jaar.

In het jaar 2015 komt de gemiddelde leeftijd uit op 38,7 jaar.

## Klachten

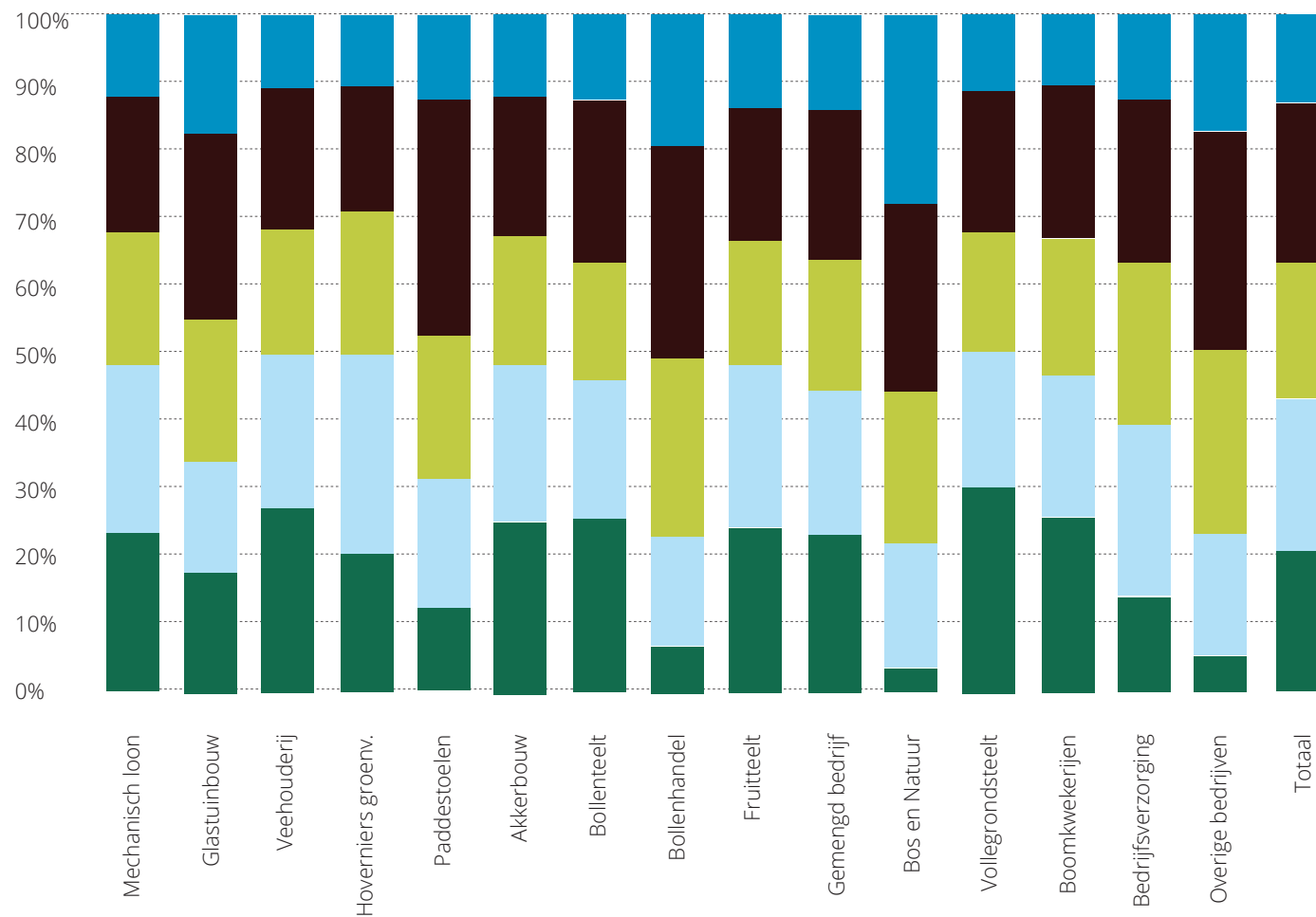
Onderdeel van het verzuimpercentage van 5,5% in de oudste leeftijdscategorie, is de 2,1% door klachten aan rug en ledematen. Psychisch draagt bij met 0,7%.

# Verzuim naar leeftijd

Er moet langer worden doorgewerkt. Langer gezond kunnen werken wordt daarmee belangrijker.

## Wat zie je in de grafiek?

In figuur 10 wordt de leeftijd van de werknemers per deelsector in 2015 aangegeven. In de sectoren Bos en Natuur, bollenhandel en in de sector 'overige bedrijven' (waaronder KI-bedrijven, weefselkweekbedrijven en sorteerbe-drijven), werken minder dan 10% jonge werknemers. In deze drie sectoren werken ook relatief gezien meer oudere werknemers. Dit heeft op deze sectoren uiteraard zijn invloed op de verzuimcijfers. Instroom van jongere werknemers en aandacht voor leeftijdsbewust personeelsbeleid en de zwaarte van het werk in deze sectoren lijkt van groot belang en wordt ook opgepakt door deze sectoren.



**Figuur 10** Leeftijdsverdeling werknemers per deelsector

■ 56 jaar en ouder ■ 46-55 jaar ■ 36-45 jaar ■ 26-35 jaar ■ t/m 25 jaar

# Interventies

De samenwerking tussen SAZAS en ketenpartner Stigas helpt uw personeel gezond te houden.



11

fysieke  
trajecten

20

psychische  
trajecten

27

combi  
trajecten

138

spoor twee  
trajecten

16

keer  
mediation

17

bedrijfsmaatschap-  
pelijk werk

218

arbeidsdeskundige  
onderzoeken



## Werkplek onderzoek

In 2015 heeft SAZAS 159 werkplekonderzoeken (WPO's) laten uitvoeren, waarvan 16 preventief.



## Bedrijfsongeval

Bij 41 werkplekonderzoeken was sprake van een onderzoek naar een ernstig bedrijfsongeval.

# Het 2e ziektejaar

In alle sectoren komen langdurig zieken voor. In figuur 11 zie je welke werknemers herstellen in het tweede ziektejaar en welke ziek zijn tot einde wachttijd.

## Terugkeer naar werk

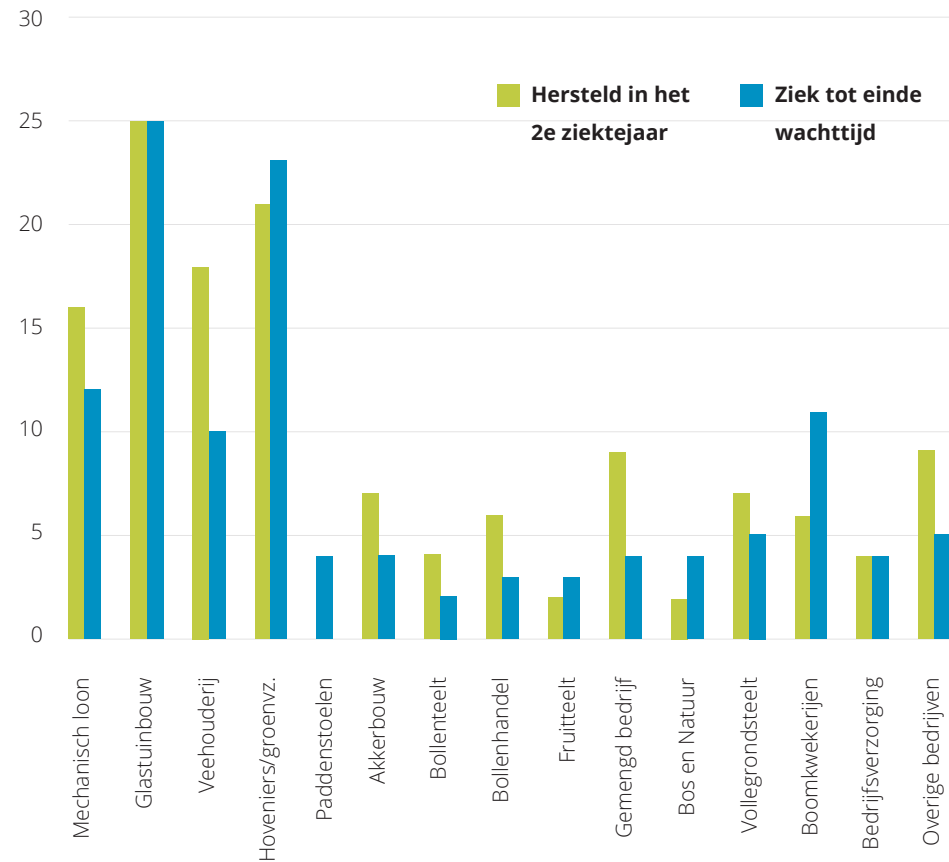
In het eerste ziektejaar wordt er alles aan gedaan om werknemers op een verantwoorde manier terug te laten keren naar eigen werk. Dit betekent dat degenen die langer ziek blijven kampen met ernstige en complexe problemen. In totaal gaat het in 2015 om 255 werknemers. Meer dan de helft (53,3%) van hen gaat weer aan de slag in 2015. Van de werknemers die de einde wachttijd bereikten was bijna de helft (43,7%) 56 jaar en ouder.

## Ziekmeldingen tweede ziektejaar

Van de in het jaar 2015 afgesloten ziekmeldingen in het tweede ziekte-

jaar hebben 119 werknemers (46,7%) de 1e WIA dag bereikt en zijn door het UWV afgeschat. Hiervan zijn 29 werknemers < 35% WIA, 10 werknemers 35%-80% LGU, 18 werknemers 80%-100% IVA, 26 werknemers 80%-100% LGU, 6 werknemers geen recht op WIA aanvulling i.v.m. WAO uitkering, 1 werknemer geen WIA aangevraagd i.v.m. bereiken 65 jaar, 6 werknemers loondoorbetaling werkgever, 3 werknemers hervat het werk per einde wachttijd, 2 werknemers geen loonverlies, 5 werknemers geen pluspakket en van 13 werknemers hebben wij nog geen beslissing mogen ontvangen.

**2,8%** van alle ziektegevallen in 2015 is langer dan 1 jaar arbeidsongeschikt.



Figuur 11 Aantal werknemers in het tweede ziektejaar naar deelsector

## Ontwikkeling van tweedejaars Ziekteverzuim

BEDRIJFSTAK	2013	2014	2015
Mechanisch loonwerk	0,60%	0,51%	0,52%
Glastuinbouw	0,75%	0,75%	0,71%
Veehouderij	0,46%	0,58%	0,43%
Hoverniers, groenvoorziening	0,66%	0,54%	0,56%
Paddenstoelenteelt	0,76%	0,80%	0,41%
Akkerbouw	0,48%	0,43%	0,44%
Bollenteelt	0,65%	0,41%	0,36%
Bollenhandel	0,24%	0,42%	0,75%
Fruitteelt	0,30%	0,27%	0,24%
Gemengd bedrijf	0,57%	0,27%	0,80%
Bos en Natuur	0,71%	0,95%	0,66%
Vollegrondsteelt	0,58%	0,22%	0,38%
Boomkwekerijen	0,41%	0,40%	0,58%
Bedrijfsverzorging	0,91%	0,80%	0,69%
Overige bedrijven	1,13%	0,60%	0,83%
<b>Totaal</b>	<b>0,62%</b>	<b>0,55%</b>	<b>0,56%</b>

**Figuur 12** Ontwikkeling tweedejaars ziekteverzuimpercentage per deelsector



Er is een **hele lichte stijging** van het tweedejaars ziekteverzuimpercentage. De geboden aandacht voor de langdurige verzuimgevallen bij terugkeer naar werk in de vorm van **interventies, deelherstel, werkplekonderzoek, scholing** en dergelijke, schijnt zijn vruchten af te werpen.

# Bedrijfsongevallen

**E**rnstige bedrijfsongevallen leiden tot langdurig ziekteverzuim. In de onderstaande overzichten wordt inzicht gegeven in het aandeel dat bedrijfsongevallen hebben op het ziekteverzuim.

## Ziekteverzuim als gevolg van bedrijfsongeval

- In 2015 hebben er in totaal **133 ernstige bedrijfsongevallen** met ziekteverzuim, plaatsgevonden. In 2014 waren dat er iets meer 142.
- **7 bedrijfsongevallen uit 2013** zijn beëindigd in het tweede ziektejaar in 2015.
- **61 bedrijfsongevallen gebeurden in 2014** maar droegen bij aan het ziekteverzuim in 2015.

Het eerstejaars ziekteverzuimpercentage voor de bedrijfsverzorgingsdiensten

als gevolg van bedrijfsongevallen is het **hoogste van alle bedrijfstakken** en komt uit op **0,69%**. Het betreft hier dertien bedrijfsongevallen op een gemiddeld aantal aangesloten werknemers in deze bedrijfstak van 908.

*Deze ernstige bedrijfsongevallen gebeurden in de sectoren zoals in de grafiek hiernaast is aangegeven. Dodelijke ongevallen, ongevallen met zelfstandigen en met gezinsleden en ongevallen zonder ziekteverzuim maar met bedrijfsschade vallen hier buiten dit overzicht.*

2015	Bedrijfsongevallen	
Bedrijfstak	Doorlopende verzuimgevallen	Ontstaan in 2015
Mechanisch tuinwerk	11	11
Glastuinbouw	10	12
Hoveniers, groenvoorz.	10	25
Paddenstoelenteelt	7	6
Veehouderij	7	13
Boomkwekerijen	1	11
Akkerbouw	2	7
Bollenteelt	2	3
Bollenhandel	2	2
Gemengd bedrijf	3	11
Bos en Natuur	1	5
Vollegrondsteelt	5	5
Bedrijfsverzorging	6	13
Overige bedrijven	1	9
<b>Totaal</b>	<b>68</b>	<b>133</b>



# Vragen?

071 568 91 99

---

Dit verzuimrapport is een uitgave van SAZAS. Kijk voor meer informatie over verzuimcijfers en onze aanpak op onze website:

[www.sazas.nl](http://www.sazas.nl)



**SAZAS**

dé verzuimspecialist

